

Katsauksia.

Lisiä Reinhold von Beckerin elämäkertaan.

Äskettäin kuolleen lehtori U. Vuorjoen peruista on Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistoon saatu kaksi professori Adolf von Beckerin kirjoittamaa kirjettä, jotka antavat mielenkiintoista valaistusta suomen kielen tutkijan, kansanrunouden kerääjän ja suomalaisen sanomalehdistön varsinaisen perustajan Reinhold von Beckerin (1788—1858) niukasti tunnettuun elämäkertaan. Taidemaalari Adolf von Becker (1831—1909) oli Reinhold von Beckerin poika, ansioitunut taiteilija ja piirustuksen ja maalauksen opettaja, jonka oppilaisiin kuului mm. Akseli Gallen-Kallela. Hän oleskeli ulkomailla kahteen otteeseen yli neljännesvuosisadan, vietti loppuikänsä Pariisissa ja kuoli Veveyssä Sveitsissä. Silloinen ylioppilas U. Wegelius (sittemmin Vuorjoki), joka oli professori E. N. Setälältä saanut tehtäväkseen tutkielman laatimisen Reinhold von Beckeristä, oli kääntynyt Adolf von Beckerin puoleen saadaakseen häneltä biografisia tietoja tutkimuksensa objektista. Taiteilija von Becker lähetti kuitenkin tiedustelijalle kaksi kirjettä, toisen ylimalkaisen, toisen sensijaan perusteellisen. Viimeksimainittu julkaistaan seuraavassa suomennoksena.

11, rue Hégésippe Moreau, Paris, — France
joulukuun 6. p. 1901.

K. Herra Hannes Wegelius, Helsinki.

Pyydän anteeksi, että yksinkertaisesti kirjoitan »Herra Wegelius» käytämättä mitään arvonimeä, sillä Te olette unohtanut mainita, kuulutkeko Suomen Ylipistoon ylippilaana, kandidaattina, maisterina vai tohtorina, oletteko kirjailija vai sanomalehtimies. — Joka tapauksessa olen iloiten ja tyydytystä tuntien lukenut Herra Wegeliuksen kirjeen ja havaitsen, että olette henkilö, joka pitää arvossa sekä isävainajani muistoa että sitä asemaa, mikä hänellä on kulttuurihistoriassa. Niin imartelevaa kuin onkin, että olette kääntynyt puoleeni, en valitettavasti ole oikea mies antamaan toivottuja selvityksiä. Vuodesta 1853 isäni kuolemaan asti vuonna 1858 tuskin oleskelin ensinkään vanhempaini kodissa, vaan olin virassa Turun hovioikeudessa ja seurasin käräjiä, ja vuodesta 1856 vuoteen 1869 oleskelin keskeymättä ulkomailla. Minun on nyt täältä kaikkien lähteiden puuttuessa mahdotonta antaa mitään arvokkaita biografisia lisä. Tässä suhteessa olisi veljeni C. H. von Becker, joka asuu Münchenissä Hôtel Deutscher Kaiserissa, oikea mies. Koska hän on sanomalehtimies, kirjailija ja arkistojen tutkija ja vielä enemmän siksi, että hän kymmenen vuotta sitten aikoi julkaista elämäkerran isävainajastani, hän kykenisi antamaan melko tarkkoja tietoja. — Kuitenkin, koska veljeni on usein maininnut minulle kirjastoissa suorittamistaan tutkimuksista ja siitä, mihin tuloksiin hän on tullut biografian suhteen, niin, ja koska minusta näyttää sängen epävarmalta, voiko hän sitä nyttemmin julkaista, tahdon lyhyesti mainita, mitä olen kuullut häneltä — tosin epävarmana siitä, onko niillä merkitystä. kun kysymyksessä on jotenkin täydellinen elämäkerta, tai, kuten Te sa-

notte, »Akateeminen väitöskirja». (Herra Wegelius ei ikävä kyllä mainitse, mitä tarkoitusta varten tämä »Akateeminen väitöskirja» kirjoitetaan. Ja olisin joka tapauksessa Herra Wegeliukselle hyvin kiitollinen, jos kopio teoksestanne voitaisiin minulle lähettää, ennenkuin sitä levitetään laajemmille piireille.)

Että isävainajani syntyi Savossa (Kangasniemessä) 1788, harjoitti nuoruudessaan filologisia opintoja, vaelsi suomalaisilla seuduilla keräämässä runoja, satuja, arvoituksia jne. sekä oleskeli jonkin aikaa Ruotsissa suorittaen historiallisia tutkimuksia, lienee kaikille tunnettua; niihin seikkoihin lienee tässä tarpeetonta laajemmin puuttua. Sensijaan tahdon — koska Herra Wegelius mainitsee olevan vaikeata löytää »Yliopiston ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kätköistä» joitakin kirjeitä ja käsikirjoituksia, joista olisi apua Reinhold von Beckerin persoonallisen kehityksen, ajatuselämän ja eri aloilla suorittaman toiminnan valaisemiseen — mainita, että näiden seurojen »kätköistä» voi kuitenkin, veljeni väitteen mukaan, kaikki tämä käydä selville. Isävainajani toimi nimittäin Yliopiston Konsistorin silloin ainoana amanuenssina vuoden 1814 alusta vuoden 1816 keskivaiheille ja piti pöytäkirjaa suuren Konsistorin talousjaostossa, pikku Konsistorissa, Filosofisessa ja Lainopillisessa Tiedekunnassa sekä Yliopiston Uudisrakennuskomiteassa; vuodet 1814 ja 1815 hoiti lyhyitä aikoja Yliopiston sihteerin virkaa ja järjesti ja luetteloi Yliopiston Raha- ja Mitalikammion vt. prefektinä Turun palossa melkoisesti vahingoittuneen rahakokoelman sekä kirjoitti Konsistorille lukuisia tätä asiaa koskevia kirjelmiä.

Veljeni on minulle maininnut, että hän oli luovuttanut Yliopistolle useita pinkkoja isäni Suomen ja pohjoismaiden historiaa koskevia luentoja, jotka Prof. Freudenthal oli järjestänyt, mutta jotka olivat osaksi joutuneet epäjärjestykseen Prof. Akianderin ynnä muiden toimesta, he kun käyttivät niitä hyödyksi Reinin historiaa toimitettaessa — se julkaistiin ja toimitettiin kanslianeuvos Reinin kuoleman jälkeen. Yliopiston kätköissä pitäisi sitäpaitsi olla isäni väitöskirjoja ja kirjoitelmia, käsikirjoitettuja ja painettuja; ne koskevat hänen toimintaansa eri aloilla; edelleen useita muiden kirjoittamia sanomalehtiartikkeleita, jotka koskevat Reinhold von Beckeriä.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kätköissä pitäisi olla mm.: Väli-lehdillä varustettu kappale Gananderin Suomalaista Mytologiaa; sen on isävainajani kirjoittanut täyteen muistutuksia ja huomautuksia. Matias Castrénilla oli kirja kauan lainassa, ennenkuin Castrén julkaisi suomalaisen Mytologiansa, ja Julius Krohn mainitsee lyhyesti kirjallisuuden historiasaan sanotun Reinhold von Beckerin välilehdillä varustetun Gananderin mytologian kappaleen.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjastossa on myös eräs R. von B:n kielipiin täydellisen *toisen* painoksen käsikirjoitus (R. von Beckerin itsensä siististi ja selvästi puhtaaksikirjoittama, mutta paha kyllä paginoimaton). — Tämän käsikirjoituksen isäni lainasi Elias Lönnrotille, jonka luona se katosi; se löydettiin vasta Lönnrotin kuoltua tämän Yliopiston kirjastoon luovuttamien papereiden joukosta. Kirjastoamanuenssi, Maisteri Axel Borenius löysi sattumalta, suureksi yllätyksekseen, sanotun R. v. B:n

kieliopin toisen painoksen käsikirjoituksen Lönrotin sekalaisia papereita sisältävän suuren paperipinkan keskeltä. Mikäli minulle on kerrottu, kuuluvat taitamattomat henkilöt, niinsanotut tutkijat (jotka arvattavasti painoksen käsikirjoitus) sotkeneen ja pahoinpidelleen nykyisin Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjastossa säilytetyn käsikirjoituksen irtoneaisia ja paginoimattomia arkkeja! Sanotun seuran kirjastossa on myös sidottu kappale R. v. B:n suomen kieliopin ensimmäistä painosta, välilehditetty ja kirjoitettu täyteen hänen tekemiään täydennyksiä ja korjauksia. Kirjan, joka oli kauan ollut harhateillä, löysi ja luovutti SKS:n kirjastoon tohtori Gustaf Grotenfelt, joka kirjoitti siitä uutisen Hufvudstadsbladetiin. Lopuksi mainittakoon, että edellämaitussa kirjastossa ovat isäni keräämät loitsurunot (*»Trollrunorna»*), mutta säilytetäänkö siellä hänen 1820-luvulla toimittamiaan *»Turun Wiikkosanomia»*, sitä en voi sanoa.

Isävainajani oli sekä lämmin isänmaanystävä että oppinut, monipuolisesti sivistynyt, suuressa arvossa pidetty tiedemies. Paitsi sitä, että hän oli julkaissut erinäisiä väitöskirjoja, on muistettava, että hän lähes 8 vuotta hoiti Yliopiston historian professorinvirkaa ja toimi kuulustelijana, ja kaiken tämän palkatta ja ilman muita etuja. — Kun hän haki professorin virkaa, asetti konsistori hänet ensimmäiselle ehdokassijalle, mutta, kuten minulle on kerrottu, piispa Melartinin intrigoitua häntä vastaan ministeri-valtiosihteeri Rehbinderin luona, häntä ei virkaan nimitetty.

Tämä kova isku mursi tähänastisen toimintatarmoisen miehen. Isäni vetäytyi tyystin julkisesta elämästä ja seurusteli vain parin Yliopiston Professorin, vanhojen koeteltujen, läheisten ystäviensä kanssa. Sulkeutuneena enimmäkseen huoneeseensa hän työskenteli uupumatta Senaatin ainoana suomen kielen (v.t.) kääntäjänä. Hänen oli pakko talvet kesät oleskella Helsingissä hoitaakseen tätä vuodesta vuoteen raskaammaksi käyvää tehtävää, niin, hänen oli pakko käyttää paljon terävyyttä, aikaa ja vaivaa löytääkseen sanoja ja ilmauksia, niin, kokonaisen terminologian silloin vielä kehittymättömään suomen kieleen; ja tästä hänellä oli palkkiota tai korvausta, mikäli muistan, 1200 paperiruplaa, s.o. 1200 markkaa vuodessa. — Luultavasti neljännes tai kolmannes siitä palkasta, jonka saavat ne kaksi suomen kielen kääntäjää, jotka nimitettiin isäni jälkeen!

Joskin isäni, joka kuoli toukokuussa 1858, sai kokea vastoinkäymisiä elämässään, on hänen oma aikansa ja, kuten on selvää, jälkimaailma, pitänyt häntä arvossa. — Kuuluisa tanskalainen Rask mainitsee, että hän on *»en fortrefliger Gelerte»*, *»ein ausgezeichnete Gelehrter»*. — Snellman sanoo: *»den skapsinnige Reinh. von Becker»*, samalla kun hän tähdentää hänen tieteellistä merkitystään; Ahlquist sanoo, että hän on *»suomalaisen kirjallisuuden kunnioitetta Nestor»*; Julius Krohn: *»oppinut Reinhold von Becker»*; Rafael Herzberg: *»suomalaisen kirjallisuuden uranuurtaja»*; unkarilainen Reguly, joka isäni johdolla opiskeli suomea, norjalainen Stockfleth ylistävät häntä jne. Suurissa ranskalaisissa ja saksalaisissa tietosanakirjoissa olen nähnyt viitattavan isävainajani nimeen ja kulttuuri-historialliseen merkitykseen.

Lopetan tämän pitkän kirjeen, jonka faktillinen sisällys perustuu osaksi

siihen, mitä nuorempi veljeni eri tilaisuuksissa on lausunut tai kirjoittanut minulle, osaksi siihen, mitä itse nuoruudestani muistan.

Toivomukseni on nyt, että menestys kruunaisi sen ilahduttavan innon, jota Te, Herra Wegelius, osoitatte, ja että Teidän teoksenne on kunniaksi oppineelle Professori Setälälle, Teille itsellenne ja ennen kaikkea isävainajani muistolle.

Kunnioittavasti
A. von Becker

Martti Haavio.